



# РАХУНКОВА ПАЛАТА

## РІШЕННЯ

від 22 жовтня 2024 року

№ 49-3

Київ

### **Про розгляд Звіту про результати аудиту відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України**

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України.

За підсумками розгляду Рахункова палата

### **ВСТАНОВИЛА:**

Упродовж 2020–2023 років Міністерство культури та інформаційної політики України (далі – Мінкультури, Міністерство) здійснювало керівництво та управління у сфері культури та інформаційної політики за рахунок коштів державного бюджету «Керівництво та управління у сфері культури та інформаційної політики» (далі – КПКВК 3801010) у сумі 521,8 млн грн безсистемно та неефективно.

Міністерством не забезпечено повною мірою формування та реалізацію державної політики у сфері культури та інформаційної політики і досягнення мети бюджетної програми, яка передбачала забезпечення приналежності громадян України до єдиного культурного простору, можливості споживання громадянами доступних культурних послуг, зменшення обсягу маніпулятивного контенту та фейкових новин, повідомлень і матеріалів.

Зазначене спричинено незатвердженням чітких концептуальних і стратегічних засад державної політики у сфері культури, незабезпеченням Мінкультури дотримання принципів послідовності, наступництва та безперервності під час її реалізації, недосконалістю створеного організаційно-управлінського середовища у цій сфері, а також неналежним виконанням Міністерством функцій головного розпорядника коштів державного бюджету.

Прослідковуються причинно-наслідкові зв'язки між нормативно-правовим регулюванням, прийнятими управлінськими рішеннями та станом виконання Міністерством завдань з формування та реалізації державної політики у сфері культури та інформаційної політики.

1. Не створено достатнього нормативно-правового підґрунтя для забезпечення ефективного керівництва та управління у сфері культури та інформаційної політики, зокрема:

Стратегія розвитку культури та план заходів з її реалізації Мінкультури не розроблені;

Довгострокова стратегія розвитку української культури – стратегія реформ, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.02.2016 № 119-р, не актуалізована та не враховує викликів сьогодення і нагальних потреб;

стратегічні засади у сфері інформаційної політики затверджені тільки за напрямом забезпечення інформаційної безпеки;

із 61 нормативно-правового акта, передбачених планами пріоритетних дій Уряду в сфері культури та інформаційної політики, не розроблено 42 (68,9 відс.): проекти 1 указу Президента України, 18 законів України, 18 актів Кабінету Міністрів України та 5 наказів Мінкультури;

законодавча неврегульованість значної кількості питань і процесів негативно вплинула на інституційну спроможність Мінкультури.

2. Реалізація державної політики у сфері культури та інформаційної політики в умовах незатвердження актуальної стратегії та недостатності нормативно-правового забезпечення спричинила поглиблення безсистемності керівництва та управління в цій сфері і не забезпечила виконання повною мірою встановлених завдань:

не виконано 60 відс. заходів з реалізації державної політики, передбачених планами пріоритетних дій Уряду та планом роботи Міністерства на 2023 рік;

не створено дієвої системи моніторингу динаміки кількісних і якісних змін у сфері культури та інформаційної політики;

не здійснено оцінювання результативності, вимірювання прямих ефектів і наслідків реалізації державної політики, а також їхнього впливу на системні зміни у цій сфері з метою прийняття належних управлінських рішень;

не запроваджено механізму ведення обліку, збереження та використання даних про суб'єкти народних художніх промислів шляхом створення реєстру майстрів народних художніх промислів;

не завершено роботу щодо формування Державного реєстру національного культурного надбання.

3. Мінкультури не створено належних організаційно-управлінських засад для посилення інституційної спроможності Міністерства в процесі реалізації реформи системи державного управління, зокрема:

утворений у структурі Міністерства Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції не виконував покладених на нього функцій з

управління змінами, не розробив стратегії розвитку та реформування Мінкультури, внаслідок чого не забезпечене обґрунтування процесу утворення та реорганізації інших структурних підрозділів;

при проведенні конкурсів на зайняття посад фахівців з питань реформ спеціальні вимоги до їх компетенції й досвіду не визначались, як наслідок, неналежна компетенція фахівців з питань реформ стала однією з причин виконання заходів з формування державної політики лише на 31 відсоток;

через значну неукомплектованість працівників профільних структурних підрозділів (на рівні 25–60 відс.) та нерозмежованість функцій з формування та реалізації політики, діяльність фахівців з питань реформ фактично була зведена до виконання невластивих завдань;

за таких обставин на виплату надбавки за виконання особливо важливої роботи фахівцям з питань реформ та нарахувань на неї нерезультативно використано 58,4 млн гривень.

4. Мінкультури не забезпечило належного виконання функцій головного розпорядника коштів державного бюджету, виділених у 2020–2023 роках на здійснення заходів з формування та реалізації державної політики у визначеній сфері, зокрема:

мета бюджетної програми за КПКВК 3801010 не є чіткою та реальною, неповною мірою відповідає пріоритетам державної політики;

результативні показники бюджетної програми за КПКВК 3801010 неповною мірою характеризували хід її виконання та ступінь досягнення встановлених цілей державної політики;

планування видатків на вказані цілі не було обґрунтоване детальними розрахунками в межах кодів економічної класифікації видатків з урахуванням кількісних та вартісних показників;

не забезпечене оперативне та своєчасне прийняття управлінських рішень щодо коригування обсягу бюджетних призначень, затверджених за 28 бюджетними програмами Мінкультури, через що у 2020–2023 роках залишилися невикористаними 1 344,5 млн грн;

не забезпечені ефективно управління та контроль за використанням об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Мінкультури, допущена розбіжність у сумі 9 867,3 млн грн між інформацією щодо залишкової вартості об'єктів державної власності, яка подається до Фонду державного майна України, та даними консолідованої фінансової звітності Міністерства.

5. Зазначене спричинило такі наслідки:

послаблені система управління та інституційна спроможність Міністерства;

проведення оцінки якості надання культурних послуг у регіонах та громадах не є можливим;

не забезпечені просування і підтримка розвитку креативних індустрій в Україні та за кордоном, промоція українського креативного продукту;

питання віднесення захисту культурної спадщини до фундаментальних національних інтересів України та відновлення і збереження національної пам'яті залишаються неврегульованими;

наявні ризики прийняття нормативних актів, які не відповідають нагальним суспільним потребам;

управління державним майном є неефективним та наявні ризики зловживання керівників суб'єктів господарювання повноваженнями в частині розпорядження об'єктами державної власності.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

### **ВИРІШИЛА:**

1. Звіт про результати аудиту відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України (далі – Звіт) затвердити.

2. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Верховній Раді України протягом 15 робочих днів з дня затвердження Звіту.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і запропонувати вжити заходів для:

забезпечення розроблення та подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів у сфері розвитку культури, зокрема щодо:

- унормування в Бюджетному кодексі України механізму фінансування системи забезпечення населення культурними послугами;

- удосконалення нормативно-правової бази з питань формування та реалізації державної політики у сфері культурної спадщини;

- запровадження механізму ведення обліку, збереження і використання даних про суб'єкти народних художніх промислів, створення відповідного реєстру майстрів народних художніх промислів;

- визначення основних засад формування та реалізації державної політики у сфері відновлення і збереження національної пам'яті;

приведення Положення про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 року № 885, у відповідність з вимогами Закону України «Про культуру» та інших законодавчих актів;

розроблення та затвердження Стратегії розвитку культури та план заходів щодо її реалізації;

розроблення та затвердження порядку і методики здійснення моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури;

розроблення та затвердження мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами;

посилення контролю за виконанням міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади плану пріоритетних дій Уряду – постійно.

4. Звіт і рішення Рахункової палати надіслати Міністерству культури та стратегічних комунікацій України і рекомендувати вжити заходів щодо забезпечення:

розроблення та внесення в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України законопроектів у сфері розвитку культури, зокрема щодо:

- унормування в Бюджетному кодексі України механізму фінансування системи забезпечення населення культурними послугами;

- удосконалення нормативно-правової бази з питань формування та реалізації державної політики у сфері культурної спадщини;

- запровадження механізму ведення обліку, збереження і використання даних про суб'єкти народних художніх промислів, створення відповідного реєстру майстрів народних художніх промислів;

- визначення основних засад формування та реалізації державної політики у сфері відновлення і збереження національної пам'яті;

розроблення та внесення в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів щодо:

- внесення змін до Положення про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України з метою приведення його у відповідність із вимогами Закону України «Про культуру» та інших законодавчих актів (термін – до 31.12.2024);

- затвердження Стратегії розвитку культури та плану заходів щодо її реалізації на відповідний період (термін – до 01.03.2025);

- визначення порядку і методики здійснення моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури (термін – до 01.03.2025);

- затвердження мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами (термін – до 01.03.2025);

розроблення та затвердження показників та критеріїв оцінювання якості надання культурних послуг (термін – до 01.03.2025);

розроблення та затвердження нормативно-правових актів Міністерства для забезпечення виконання покладених функцій у сфері культури та інформаційної політики (термін – до 01.03.2025);

визначення при затвердженні паспорта бюджетної програми за КПКВК 3801010 мети бюджетної програми, яка відповідатиме вимогам щодо чіткості, реальності і досяжності, та результативних показників, які характеризуватимуть досягнення мети та завдань бюджетної програми (термін – до 15.02.2025);

здійснення аналізу дотримання критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності та оцінювання результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання сфери його управління (термін – до 31.12.2024);

подання до Фонду державного майна України інформації про вартість майна, яке знаходиться в оперативному управлінні підприємств, установ та організацій сфери управління Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, що відповідає даним консолідованої фінансової звітності (термін – до 15.01.2025).

5. Оприлюднити Звіт і рішення Рахункової палати на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Членові Рахункової палати Єлизаветі Пушко-Цибуляк забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктом контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів із дня отримання інформації від об'єкта контролю.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Єлизавету Пушко-Цибуляк.

**Голова**

**Ольга ПІЩАНСЬКА**